

Паламарчук В. Ю.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Манукян Т. А.

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

Економічна сутність кредитування для здобуття вищої освіти в Україні

Кредитування для здобуття вищої освіти – це економічні відносини, які відбуваються між кредитором (держава, вищі навчальні заклади, банки, інші фінансово-кредитні установи), з одного боку, і позичальником (здобувачі вищої освіти; батьки; молоді громадяни України), з іншого, з приводу отримання позичкових ресурсів на період навчання з подальшою виплатою відсотків та основної суми кредиту.

В Україні програма кредитування здобуття вищої освіти діяла з 2003 р. відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.06.2003 р. № 916, але через «збитковість» і відсутність масового користування з часом припинила своє функціонування. Постановою Кабінету Міністрів України від 29.08.2018 р. № 673 [4] затверджено новий Порядок пільгового кредитування для здобуття професійно-технічної та вищої освіти.

Зауважимо, що більшість сучасних здобувачів вищої освіти навчаються на контрактній основі (на умовах договору), відповідно, проблема доступності вищої освіти для населення не може бути у повному обсязі вирішена без застосування ефективних механізмів кредитування здобуття вищої освіти.

Кредити для здобуття вищої освіти в Україні у сучасних умовах можуть виконувати декілька основних функцій [2]:

- перекладення фінансового тягаря з оплати навчального процесу з батьків на здобувача вищої освіти, який в результаті закінчення навчання й отримання відповідного освітнього ступеня (бакалавр, магістр) зобов'язаний працевлаштуватися та своєчасно й самостійно повернути суму кредиту та відсотки за його користуванням, що сприятиме підвищенню загального рівня відповідальності абітурієнтів щодо вибору спеціальності;

- зменшення рівня соціальної несправедливості [5], так, обдаровані вступники з родин з невисоким рівнем доходів матимуть можливість на здобуття вищої освіти та, відповідно, подальше працевлаштування з гідною оплатою їх праці;

- підвищення соціального добробуту населення;

- збалансування фінансових інтересів держави й випускників закладів вищої освіти;

- зміцнення рівня фінансової безпеки держави, а саме покращення «умов функціонування фінансової системи держави, за яких дія внутрішніх та зовнішніх загроз не спричиняє негативних процесів у даній складній системі та не заважає створенню сприятливих фінансових умов для її сталого розвитку» [3].

Підвищення загального рівня освіти населення позитивно впливатиме на ефективності прийняття управлінських рішень у процесі розроблення стратегії та напрямів зміцнення рівня фінансової безпеки держави в умовах глобалізації. Розвиток країни та зміцнення її фінансової безпеки неможливі без впровадження нових знань та інновацій [1], що особливо актуальним є для держав, що розвиваються. Інноваційні розробки та нові знання можуть стати основою для підвищення продуктивності економіки, конкурентоспроможності держави в умовах глобалізаційних викликів. У свою чергу, процеси запровадження нових знань та розвитку інновацій ускладнюються в умовах відсутності ефективних механізмів кредитування вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Барановський О. І. Фінансова безпека : монографія / О. І. Барановський ; Національна академія наук України, Ін-т економічного прогнозування. – К. : Фенікс, 2016. – 338 с.
2. Єрфорт О. Ю. Розвиток механізмів кредитування здобуття вищої освіти в Україні / О. Ю. Єрфорт // Фінанси України. – 2018. – № 3. – С. 67.
3. Полторак А. С. Архітектоніка наслідків глобалізаційних процесів у фінансовій сфері / А. С. Полторак // Modern economics, 2018. – № 10. – С. 89–96. [https://doi.org/10.31521/modecon.V10\(2018\)-15](https://doi.org/10.31521/modecon.V10(2018)-15).
4. Про затвердження Порядку пільгового кредитування для здобуття професійно-технічної та вищої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2018 р. № 673 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/673-2018-%D0%BF/conv>.
5. Сіренко Н. М. Інтелектуальний капітал в системі науково-освітнього забезпечення аграрної економіки / Н. М. Сіренко // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2017. – Вип. 4. – С. 12-24.

Науковий керівник: **Полторак А. С.**, канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна